

Eglė Staškūnienė

Nuo žaislinių knygelėlių iki ES teisės aktų: gyvūnų pavadinimų deminutyvai vertimuose iš anglų kalbos

Tyrinėjant, kaip vertimo strategijos priklauso nuo teksto tipo (žanro), šio konkretaus tyrimo objektu pasirinktas gyvūnų pavadinimų deminutyvų vartojimas dviejų labai skirtingų tipų tekstų – mažiems vaikams skirtų žaislinių knygelėlių ir Europos Sąjungos teisės aktų angliškame originale ir lietuviškame vertime. Deminutyvų, kurie negausūs anglų kalboje, iš kurios verčiama, ir labai įvairūs lietuvių kalboje, į kurią verčiama, vartojimas vertime dažnai priklauso nuo vertėjo laisvo pasirinkimo, kuriam turi įtakos ir teksto tipas, todėl šių deminutyvų analize siekta atskleisti pagrindines tendencijas tekstų tipologijos požiūriu. Tokiuose itin formaliuose administraciniuose tekstuose, kaip ES teisės aktai, išskyrus specialią reikšmę turinčius terminus, deminutyvų stengiamasi vengti ir ieškoma atitikmenų, kurie neturėtų papildomų konotacijų, o ypač emocijų atspalvių. Nepaisant to, kai kuriuose teisės aktų vertimuose esama gyvūnų pavadinimų deminutyvų, kurių kituose to paties tipo tekstuose išvengta (vartotas junginys „x gyvūno jauniklis“). Paprastai šie deminutyvai reiškia tam tikrų labiausiai paplitusių naminių gyvūnų jauniklius (pvz., paršelis, veršelis, ančiukas). Šie deminutyvai lyginti su žaislinių knygelėlių, kuriose tikimasi ženkliai didesnės gyvūnų pavadinimų deminutyvų įvairovės, vertimuose pavartotais deminutyvais. Kadangi būtent naminiai gyvūnai ir jų jaunikliai yra dažniausi žaislinių knygelėlių veikėjai, jų pavadinimams (ir vertėjo pasirinkimams) tekste tenka svarbus vaidmuo. Atlikus šią analizę, pastebėta, kad gyvūnų jauniklius reiškiančių deminutyvų įvairovė verstinėse žaislinėse knygelėse ne itin ženkliai skiriasi nuo teisės aktuose vartotų leksikalizuotų deminutyvų, t.y. lietuvių kalbos deminutyvų darybos priemonės nėra išnaudojamos.